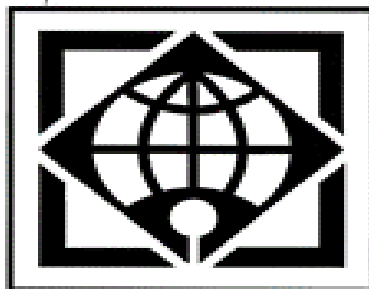

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

IMAM KHOMEINI
INTERNATIONAL UNIVERSITY

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

کارگروه دانشگاه حکمت‌بنیان

کمیته دیپلماسی علمی

معاونت امور بین‌الملل

آبان ۱۴۰۲

دانشگاه حکمت‌بنیان

(تعریف دانشگاه حکمت‌بنیان)

دانشگاه حکمت‌بنیان، تعمیق بخشی دانش از طریق هم‌سویی میان نظام تعلقات و باورها با تکنیک‌ها است، به نحوی که موجب هم‌افزایی و اثربخشی عملکرد آن شود. تعمیق بخشی به دانش و رویکرد حکمت‌بنیان، انتظار از اسلامی شدن دانشگاه را برآورده می‌سازد. ساختار واقعی دانشگاه حکمت‌بنیان به جای حرکت از قله آرمانی و خروجی‌های دانشگاه، آسیب‌شناسی و شناسایی مسأله به عهده اجزا و ارکان اصلی یا ساختار واقعی - و نه اعتباری دانشگاه - است.

نحوه شکل‌گیری دانشگاه حکمت‌بنیان

شورای گسترش آموزش عالی برای دانشگاه‌هایی که سهم آنها در تولید علم کشور بیش از یک درصد است، مجوز داده است که این دانشگاه‌ها یک دانشکده را به نام «دانشکده علوم و فناوری‌های راهبردی» تاسیس کنند. مقطع تحصیلی «دانشکده علوم و فناوری‌های راهبردی» از دیپلم به فوق لیسانس و از لیسانس به دکتری است. رتبه‌های زیر ۱۰۰۰ آزمون سراسری می‌توانند وارد این دانشکده شوند. کل دانشجویان این دانشکده بورسیه بوده و آینده شغلی آنها ۱۰۰ درصد تامین است.

ویژگی‌های اصلی دانشگاه حکمت‌بنیان

نخبه‌گرایی
شاگردپروری
فایده‌گرایی
توجه به اخلاق پژوهش
نیاز محور و کارآمد بودن
توجه به اخلاق فردی و اجتماعی
اندیشه‌ورزی و آموختن شیوه تفکر
بازگرداندن خدامحوری به جای انسان‌محوری
جایگزینی کلی‌نگری و نگاه سیستمی به جای جزئی‌نگری
توجه به ویژگی‌های روشی حکمت در تربیت عاقل و معقول (هماهنگی استاد، دانشجو و متن).

سرفصل‌ها و مستندات کمیته تخصصی دیپلماسی علمی

دانشگاه حکمت‌بنیان به عنوان نسل نو دانشگاهی، کسب جایگاه بین‌المللی و تقویت رویکرد خود در سطح جهان را مستلزم ارائه و تبیین اصول تحولی در سطح کلان بین‌المللی و تقویت این رویکرد با دیپلماسی فعال علمی در سطوح مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی می‌داند. در این راستا بر اساس اسناد بالادستی به تبیین اصول و راهبردهای دیپلماسی علمی دانشگاه حکمت‌بنیان پرداخته خواهد شد. برخی از مهمترین این اسناد عبارتند از:

تاریخ تصویب	اسناد بالادستی مورد استناد برای تعیین اصول و راهبردهای دیپلماسی علمی
۱۳۸۹ / ۱۰ / ۱۴	سند نقشه جامع علمی کشور
۱۳۹۲ / ۰۴ / ۲۵	سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۳۹۳ / ۰۶ / ۲۹	ابلاغیه اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی درباره سیاست‌های کلی علم و فناوری توسط مقام معظم رهبری
۱۳۹۶ / ۱۲ / ۱۵	سند جامع روابط علمی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۳۹۷ / ۱۱ / ۰۷	آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۶۴ قانون برنامه ششم توسعه
۱۳۹۸ / ۰۹ / ۰۳	آیین‌نامه همکاری علمی آموزشی و فناوری وزارت عتف با سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی
۱۴۰۰ / ۱۲ / ۰۸	سند تحول دولت مردمی (دولت سیزدهم)
۱۴۰۲ / ۰۳ / ۳۰	سند تحول دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

اصول تحولی در دیپلماسی علمی دانشگاه حکمت‌بنیان

- تقویت نگرش علم نافع در سطح جامعه و هدفگذاری برای دانشگاه در راستای ایفای نقش خود در سعادت نوع بشر
- تقویت جایگاه ارزش‌های جامع بشری، عقلانیت جمعی و مبانی مشترک اندیشگانی در سطح بین‌المللی
- هدفگذاری برای دانشگاه به عنوان نهاد اثرگذار بین‌المللی در راستای تعالی فردی و جمعی در گستره جهانی
- رفع انحصارطلبی و استثمار علمی از دانشگاه‌ها در سطح بین‌المللی از سوی جهان سلطه
- حرکت هدفمند و نظاممند در جهت جایگزینی دانشگاه حکمت بنیان با نسل‌های قبلی دانشگاه‌ها در سطح جهانی
- حرکت از انسان‌محوری به سوی خدامحوری در چارچوب نظام منسجم آموزشی و پژوهشی

راهبردهای اصول تحولی در دیپلماسی علمی دانشگاه حکمت‌بنیان

۱. راهبردهای کلان

۲. راهبردهای خرد

هر یک از این راهبردها در هر دو حوزه آموزش و پژوهش به شرح ذیل قابل بررسی است.

راهبردهای کلان اصول تحولی در دیپلماسی علمی دانشگاه حکمت‌بنیان

۱. راهبردهای کلان آموزشی

- ایجاد ساز و کار تدریس بین‌المللی کشورهای اسلامی مشابه طرح‌های اتحادیه اروپایی (برای مثال طرح اراسموس)
- تمرکز بر سبک‌های آموزش سنتی دانشگاه‌های اسلامی بویژه سبک چالشی و گفت‌وگومحور حوزه‌های علمیه و نظامیه‌های قدیم و تلاش برای بازآفرینی شیوه‌های کاربردی تدریس جدید حکمت‌بنیاد
- تعریف جامع مبانی و اصول علم نافع در گستره جهانی و نیازمندی‌های کاربردی علم
- برگزاری دوره‌های مستمر و هدف‌مند تبیین و تحکیم مفهوم دانشگاه حکمت بنیان در رویکرد نوین دیپلماسی علمی
- ایجاد و توسعه شبکه‌ی دانشگاه‌های حکمت‌بنیان در عرصه بین‌المللی با مدیریت یکپارچه آموزشی
- تعیین دیپلماسی علمی به عنوان محور و زیربنای روابط مختلف بین‌المللی از جمله فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی
- تبیین مفاهیم متعالی دانشگاه حکمت‌بنیان و ایجاد مرجعیت علمی آن در سطح بین‌المللی در کلیه علوم یا برخی علوم کاربردی
- تغییر نگرش در جایگزینی محوریت سودمندی علم در سطح بین‌المللی با نگرش کمیت‌گرای مقاله محوری
- تبیین و بازتعریف رابطه «استاد، دانشجو، متن» در سطح بین‌المللی بر اساس مبانی فکری دانشگاه حکمت بنیان
- از آموزش متمرکز بر توسعه کمی، تقاضای اجتماعی، تخصص‌بسنده و فردمحور به تربیت متمرکز بر توسعه کیفی، ظرفیت اشتغال‌پذیری، تخصص‌گرا، اخلاق‌مدار و خانواده‌محور
- ارتقای هوشمندی و هم‌پیوندی بین فرایندهای اصلی توسعه آموزش عالی از طریق ساماندهی و هدفمندسازی گسترش و تنظیم ظرفیت دانشگاه‌های کشور، بویژه در بخش‌های حوزوی، پزشکی، دفاعی، قضائی و تربیت معلم، در چارچوب سند آمایش آموزش عالی بر مبنای نیازها، مزیت‌ها و اولویت‌های کشور در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی
- ارائه طرح‌ها و برنامه‌های پیوسته و هدف‌مند در جهت تبیین و توسعه دانشگاه حکمت‌بنیان در مجامع دانشگاهی سراسر جهان و برگزاری دوره‌های آموزشی به صورت آزمایشی و انتخابی در دانشگاه‌های همکار
- تحول و تغییر در رشته‌های دانشگاه‌های به‌روز و بر اساس نیازمندی‌های جدید بین‌المللی
- ایجاد اتحادیه بین‌المللی و فرامرزی استادان و دانشجویان دانشگاه‌های حکمت‌بنیان
- از اداره دانشگاه توسط دولت و یکسان‌انگاری در مأموریت‌های دانشگاه‌ها به خوداتکایی دانشگاه و پذیرش تنوع در مأموریت‌های دانشگاه‌ها

۲. راهبردهای کلان پژوهشی

- ارائه مدل جدید رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌ها با معیارهای دانشگاه حکمت‌بنیان
- از پژوهش صرفاً معطوف به ارتقای جایگاه علمی بین‌المللی به پژوهش نیازمحور، مزیت‌محور و اولویت‌محور
- از الگوی دانشگاه‌محور به الگوی جامعه‌محور با ارائه پژوهش‌های در جهت توسعه کارکردهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی دانشگاه اسلامی
- از بین‌المللی‌سازی خود مشروعیت‌بخش به دیپلماسی علمی و فناوری هوشمند و الهام‌بخش.
- تقویت هویت نهادی، خوداتکایی و تنوع هدف‌مند دانشگاه‌ها با بازتعریف قلمروهای مأموریتی و ساماندهی زیرنظام‌های آموزش عالی و تدوین و پیشنهاد طرح مأموریت‌گرایی دانشگاه‌ها در چارچوب کارکرد زیرنظام‌های مرتبط
- ایجاد نشریات تخصصی بین‌المللی با همکاری صاحب‌نظران آن رشته یا گرایش در دانشگاه‌های جهان بویژه جهان اسلام
- بازشناسی و تدوین نظام مسائل جهان معاصر و طراحی فرایند حل مسأله به کمک پژوهش‌گران دانشگاه‌های جهان اسلام
- ایجاد صندوق حمایت از پژوهش‌های بین‌المللی و تدوین نظام پژوهانه بین‌المللی
- بازتعریف فرصت‌های مطالعاتی برای استادان و دانشجویان مقاطع تکمیلی، مأموریت‌های پژوهشی و اعطای بورسیه‌های بین‌المللی با معیارهای دانشگاه حکمت‌بنیان و در راستای نیازهای کشور

راهبردهای خرد اصول تحولی در دیپلماسی علمی دانشگاه حکمت‌بنیان

۱. راهبردهای خرد آموزشی

- مرجعیت واحد در سیاست‌گذاری دیپلماسی علمی در سرفصل‌های آموزشی با ایجاد یا تعیین یک نهاد تعیین‌کننده (متشکل از تمام مراجع تصمیم‌گیر)
- تدوین قوانین و مقررات دانشگاهی پایدار و فرادولتی با نگرشی بین‌المللی به دانشگاه حکمت‌بنیان
- اصلاح آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها با رویکرد دانشگاه حکمت‌بنیان
- ایجاد شعب دانشگاه‌های با رویکرد حکمت‌بنیان در برخی کشورهای هدف (با تأکید بر کشورهای حوزه تمدنی)
- اولویت جذب استادان وابسته بین‌المللی معتقد به رویکرد حکمت‌بنیان در راستای جهانی شدن این نوع نگرش
- هدف‌گذاری جذب دانشجوی بین‌المللی در رشته‌های تمدنی و اعزام دانشجو در رشته‌های مربوط به فناوری‌های نوین
- تغییر ضوابط و فرایندهای جذب و ارتقای هیأت علمی در سطح کلان بین‌المللی با اتکا به بازبینی رابطه استاد و دانشجو
- توجه به بین‌المللی شدن زبان فارسی به عنوان یکی از زبان‌های آموزشی در سطح جهان
- تجویز تدریس به زبان‌های خارجی به جهت جذب همکاری‌های بین‌المللی استادان و دانشجویان سراسر جهان

۲. راهبردهای خرد پژوهشی

- اصلاح آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های پژوهشی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها با رویکرد دانشگاه حکمت‌بنیان

- تلاش در راستای اشتراک‌گذاری تولیدات علمی جهان و دسترسی‌های بانک‌های اطلاعاتی بین‌المللی
- فراهم‌آوری به‌روزترین زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری موجود برای بهره‌گیری محققان و پژوهشگران
- تعیین و پیگیری اهداف کوتاه مدت و بلند مدت در کشورهای هدف برای تحقق دیپلماسی علمی
- مأموریت‌سپاری بین‌المللی در حوزه پژوهش به هر دانشگاه بر اساس مزیت‌ها، تخصص و تجربه خاص بین‌المللی آن دانشگاه و حمایت ویژه برای تحقق آن مأموریت‌ها
- تأسیس و تقویت دانشکده مطالعات جهان با محوریت هم‌گرایی بین‌المللی و تبیین نگرش حکمت‌بنیان
- آگاهی بخشی به متقاضیان و دانشجویان از وضعیت شغلی رشته‌ها از طریق استقرار نظام گردآوری و پایش آمار و اطلاعات وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان در رشته‌های مختلف و انتشار منظم و عمومی آن، به منظور فرهنگ‌سازی در میان دانشجویان برای تحصیل در رشته‌ها و مقاطع مورد نیاز کشور
- ایجاد نظام تخصصی رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر مبنای شاخص اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان و تخصیص مشوق‌های مربوط بویژه جوایز ملی اشتغال‌پذیری و کمک‌های مالی عملکردمحور
